

NUMERUL 15 BANI NUMERUL

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI 16 A FIE-CAREI LUNI SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

In Bucuresci: La casa Administrației.
 In Tara: Prin mandate postale.
 Pentru 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei.
 In Străinătate: La toate oficiile postale din
 Uniune, prin mandate postale.
 Pentru 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei.

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

REDACTIUNEA

No. 3.—Piața Episcopiei.—No. 3

EPOCA

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

NUMERUL 15 BANI NUMERUL

ANUNCIURILE

DIN ROMANIA SE PRIMESC DIRECT LA ADMINISTRATIONEA ZIARULUI

La Paris: Agence Havas, Place de la Bourse, 8
 Anunțuri pe pag. IV, linia 30 bani; anunțuri
 și reclame pe pag. III, 2 lei linia.
 LA PARIS: se găsește jurnalul cu 15 cent.
 numărul, la Kioscul din Boulevard St. Ger-
 main, No. 84.

50 BANI UN NUMER VECHI, 50 BANI

ADMINISTRAȚIUNEA

No. 3.—Piața Episcopiei.—No. 3.

SENTINȚA

NEINTELEGERILE ÎNTRERIBERALI

TUTELA

II. SPENCER JUDECAT DE PAPUCA

DISCURSUL

D-LUI

ALECSANDRU LAHOVARI

SENTINȚA

Cei patru-spre-zece înalți judecători ai celei mai înalte puteri a Statului, cei patru-spre-zece judecători pe care legea îi declară impecabili, au zis la 7 Decembrie 1888:

«Da, d. Alexandru Anghelescu, fost ministru de rebel, este culpabil că în această calitate a luat mită de la concesionarul Broadwell pentru a da comanda încrucișătorului «Elisabeta» casei Armstrong».

Iar d. Ion Brătianu, președintele consiliului de miniștri de odinioară, zicea în ședința Camerei de la 20 Noembrie 1887, răspunzând unei interpelări a d-lui Fleva:

«D. general Anghelescu este una din autoritățile noastre militare. Incrucișătorul nu este comandat de d. general Anghelescu.

Eū cunosc origina încrucișătorilor; și știu de unde pornește resentimentul d-lui Fleva contra lor. Am scris d-lui Armstrong să nu crează că pe cât timp va avea un reprezentant aici, îi vom face vre-o comandă, fiind că noi voim ca tratările să se facă direct».

Atâtea cuvinte, atâtea minciuni eșite din gura ministrului președinte, căci sentința spune categoric că încrucișătorul a fost comandat de generalul Anghelescu, că tratările nu s'au făcut direct, că mijlocitor a fost, că mită de la dânsul s'a luat.

Cei patru-spre-zece impecabili înalți magistrați au zis:

«Da, ex-generalul Anghelescu este culpabil că a violat art. 45 și 49 din legea comptabilității generale a Statului, dând concesiunea plumbului și a cositorului, dând concesiunea cismelor fără licitație».

Iar d. Ion Brătianu, președintele consiliului de miniștri de odinioară, zicea în ședința Camerei de la 20 Noembrie 1887, răspunzând unei interpelări a d-lui Fleva:

«De ce veniți și criticați cea ce s'a făcut cu cismele, cu praful de pușcă și cu toate comandele? Aș primi o anchetă, dar nu acum, după calamniile (!!!) d-lui Fleva. Cum vă bazați așa numai pe spusele unuia și altuia? Pe spusele acelora care au căzut la licitație veniți să loviți în onoarea cepilor armatei noastre!».

Atâtea cuvinte, atâtea minciuni eșite din gura fostului ministru-președinte, căci sentința celor patru-spre-zece înalți magistrați zice: «Publicații nu s'au făcut, licitații nu s'au ținut».

Adevărul este însă că acești patru-spre-zece magistrați au urmărit și pedepsit toată viața lor pe cel ce s'au abătut de la drumul cinstei, pe când d. Ion Brătianu declara cu o nerușinare senilă: «Am tolerat asasinat, am tolerat hoții, am tolerat procese scandalose».

A tolerat el multe, dar și țara a tolerat prea multe acestui bătrân decăzut care după ce s'a învâlit de căndrie în steagul învingător al Ro-

mânilor, s'a tăvălit cu dânsul în toate murdăriile colectivității, și de aceea am ridicat astăzi glasul.

Să ne ferească Dumnezeu de a mai spune un singur cuvânt care se poate lovi pe nenorocitul militar care a plătit erii greșeala lui, dar mai ales greșeala celui ce l'a adus acolo.

Natură slabă, fostul general n'avea nevoie să caute mijlocul de a fura, n'avea nevoie să umble după gheșefuri; trăea într-o atmosferă viciată, lăzile Statului erau deschise, n'avea de cât să întinză mâna ca să ia. Dacă într-o afacere atât de tristă ar putea fi ertată o comparație glumească, aș zice: «Intrase în horă, era nevoit să joace.»

Multe din greșelile sale le a comis cu consimțământul, după îndemnul chiar al ministrului președinte, căci multe au fost aprobate de întregul consiliu de miniștri; și de aceea ne plângem acum când vedem că justiția n'a putut lovi în toți de o potrivă.

Art. 8, litera a, din legea din 2 Maiu 1879 asupra răspunderii ministeriale zice:

«Se va pedepsi cu interdicțiunea de la 3 ani până la maximum toată viața d'a mai ocupa funcțiuni publice, ministru care va fi semnat sau contra semnat decrete sau va fi luat dispozițiuni care violează un text expres al unei legi existente.

Procesul judecat de înalta Curte a dovedit că toate călcările de legi cu neținerea licitațiilor s'au făcut prin consiliul de miniștri, care a semnat din preună cu ex-generalul Anghelescu dispozițiuni ce violează legea comptabilității.

Fostul general e osănit pentru acest fapt; dar tovarășii lui, ce fac? Tovarășii lui se odihnesc, pe când d. Ion Brătianu stă de vorbă cu Carada, care l'a face socoteala banilor adunați în timpurile când primul ministru zicea: «Nu vă doresc, domnilor, să aveți pentru copiii d-voastră cât voi lăsa eu din banii Statului.»

X.

TELEGRAMS

AGENTIA HAVAS

Suakin, 20 Decembrie.

Generalul Grenfell cu 4000 de oameni a luat redutele și meterezurile inamicului, în timpul dimineții. Victoria este completă.

Pierderile Englezilor sunt mici. Inamicul a pierdut mai mult de o mie de oameni.

Trupele ocupă meterezurile. Inamicul în deplină înfrângere se retrage spre Naskeen și Tamai.

Berlin, 20 Decembrie.

Comitetul executiv însărcinat se studiază mijloacele de a veni în ajutorul lui Emin-Bey, a hotărât se continue pregătirile de expediție.

Știrile relative la soarta lui Emin-Bey sunt socotite ca nemeritând nici o încredere.

Roma, 20 Decembrie.

Sultanul Zanzibarului și trimisul Italiei, d. Cecchi, au schimbat vizite amicale.

Viena, 20 Decembrie.

Ceremonia de înmormântare a comitetului Leon de Thun s'a făcut în prezența împăratului, a arhiducilor și a miniștrilor.

Sofia, 20 Decembrie.

Principele Ferdinand a făcut să se celebreze un serviciu religios cu prilejul morții principelui de Savoia Carignan. Consulul Italiei și membrii coloniei italiene asistau.

Sofia, 20 Decembrie.

Ministrul justiției, d. Stoiloff, și-a dat demisia.

Camera a trimis înaintea unei comisii proiectul de lege asupra impozitului funciar. Ea continuă examinarea bugetului.

HERBERT SPENCER JUDECAT DE PAPUCA

În sfârșit Herbert Spencer a căpatat diploma de spirit luminat al veacului.

După o consfățuire intimă între membrii partidului Gr. Eliad-Vrăbescu, Papuca a pronunțat sentința prin care se acordă d-lui H. Spencer diploma de «luminat și spirit metafisic (?)»

Îi se contestă în același timp de Papuca autoritatea în cestiunea intervențiunii Statului.

Iată de altminteale propriile apreciațiuni ale d-lui Dim. Brătianu, apărute în numărul de ieri al Națiunii.

Și pe ce s'a bazat d-sa? Pe filosoful englez H. Spencer și pe istoricul francez H. Taine.

Recunoaștem și noi că filosoful Spencer este unul din spiritele cele mai luminate ale veacului însă ce urmează de aici? Spencer în «L'Individu contre l'Etat» dezvoltă o teză metafizică. Nici Gladstone, nici Salisbury când e vorba de reforma home-rule din Irlanda nu citează pe Spencer.

Ne mirăm cum un publicist român a putut cita pe un autor care trece drept autoritate în altă cestiune.

Aceste rânduri nu sunt însă de cât un fragment dintr-o operă de înaltă erudițiune pe care Papuca a scos-o la lumină, asupra operilor lui Herbert Spencer, și pe care o anunțăm la rubrica bibliografie.

NEINTELEGERI ÎNTRERIBERALI

Eri s'a isprăvit la Camera discuția proiectului de respons la adresa tronului, printr'un discurs al d-lui Kogălniceanu, care mai vorbise alaltăieri asupra paragrafului politicei din afară, care er luase cuvântul de trei ori și care atunci când vorbea pentru a treia oară se plângea că n'are parte de cuvânt.

Ceea ce a reeșit mai cu evidență din discuțiunea asupra responsului la Mesagiul regal este profunda contradicție care este între membrii liberali ai minorității.

Așa, în cestiunea politicei exteriore, d. Tache Ionescu este pentru politica de alianță cu puterile centrale, pe când d. Nicolae Ionescu și M. Kogălniceanu sunt pentru neutralitatea cea mai strictă, ca să nu zicem mai mult și pentru a nu fi acuzati că insinuăm și facem procese de intențiuni.

În privința alegerilor și a constituționalității guvernului actual este asemenea mare contradicție între membrii liberali ai minorității. Pe când d. Blaramberg și Tache Ionescu susțin că alegerile au fost libere și că guvernul este constituțional, dd. Dim. Brătianu și Cœur Aslan spun că alegerile n'au fost libere, și că guvernul nu este constituțional.

În privința intervenției Statului, care este cestiunea cea mai delicată și oare-cum un fel de piatră de încercare pentru partidul liberal, este asemenea profundă contradicție. Dd. N. Blaramberg și Cœur Aslan sunt cu desăvârșire contra intervenției Statului, intervenție pe care o cred primejdioasă pentru libertatea individuală și chiar pentru libertățile publice, pe când d. Palade, mai puțin și d. T. Ionescu, o ridică la înălțimea celui mai de căpetenie principiu al liberalismului, pe care nu știm pentru ce îl confundă absolut cu democrația, în sensul acesta că adică liberalismul n'ar fi o față deosebită a vieții politice, ci un cuvânt care exprimă același lucru cu cuvântul democrație, ceea ce nu este adevărat. Apoi, chiar printre aceia care se dau drept intervenționiști, când e vorba de proclamare de principii nume, sunt mulți care declară că vor vota contra legii pentru tocmeli agricole, adică singura din legile propuse care are un caracter mai acut intervenționist. Asupra a-

cestei cestiuni vom mai reveni mâine mai pe larg.

Contradicțiile dintre liberali nu se opresc însă numai aci. În cestiunea țărănească întreagă este mare deosebire între liberali, ba chiar între membrii aceluiași grupuleț. Așa pe când d. Teche Ionescu, visează chiar exproprierea, ceea ce este mai mult de cât utopic, d. Fleva, șeful recunoscut al grupului, este chiar contra vnzării moșilor Statului la săteni, și zicea cu ocazia discuției proiectului de respons la adresa al Senatului «că sătenii n'au nevoie de cât de administrație bună și de justiție».

Cum se vede contradicțiile și deosebirile sunt mari și numeroase în cetatea liberală, cetate, fie zis în treacăt, ale cărei ziduri n'au dărâmat, și aceste contradicții sunt asupra mai tutulor cestiunilor fundamentale de principii, și asupra mai tutulor cestiunilor însemnate la ordinea zilei. Un lucru numai unește și leagă pe liberali, este necazul că alții sunt la guvern și nu deșii.

În minoritatea liberală n'am coprins și pe d. Panu cu cei doi radicali ai săi. Cu d. Panu am discutat des și vom vorbi și mâine.

TUTELA

Iarăși intervenția și neintervenția Statului.

Această cestiune, care a fost atâta timp adusă în debaterile Parlamentului, pasionează încă discuțiunile.

D. Gr. Păuceșcu a rostit cu prilejul acestor discuții un cuvânt, care a făcut să se sburlească pământul liberalilor. Tutela de care a vorbit d. Păuceșcu, a speriat atât de mult pe anagramați, în cât un orator din minoritate era gata să l'înfigă țărșul de stejar în inimă.

S'a întâmplat însă, că strigoiul a apărut în carne și oase, dovedind ignoranța de care sunt pline capetele potrivnice.

Amicul nostru Iancovescu a complectat eri idea emisă de d. Păuceșcu și, lucru curios, nimeni nu s'a mai scandalizat.

Știți pentru ce? Pentru că d. Iancovescu a avut inimă mai bună de cât d. Păuceșcu, a fost mai milos și a explicat bieților adversari de-a fir a părului ce este tutela.

În definitiv ne găsim în fața a două școale: una liberală care, sub pretextul de a nu atenta la marile principii ale liberalismului, stă cu mâinele în șolduri în fața frământărilor sociale și alta socialistă, care merge cu intervenția până la regulamentul cantității de azot ce trebuie să introducem în organism.

În fața acestor școli, doctrina conservatoare este un intermediar, care, dacă nu împărtășește pe liberalul laissez faire, laissez passer, nu se urcă nici până la intervenția Statului în raporturile dintre diferitele clase sociale cu rizicul de a stânjini pe una din două.

Această intervenție moderată, care respiră adevăratism și dreptate, are darul de a concilia antagonismele pe care le stujesc spiritele exagerate.

E destul să amintim *exempli gratia* următoarele cuvinte rostite de d. Iancovescu în ședința de alaltă-eri a Camerei, pentru ca să vedem clar, că nu l'vorba nici de punerea sătenilor la epitropie, nici de cine știe ce arhaism:

«Dacă, de pilda, în loc de notar s'ar fi introdus pe lângă judecătorii de pace un alt magistrat, care cel puțin la trei luni odată ar fi avut sarcina de a merge prin sate ca să facă actele solemne folositoare țeranilor, unde s'ar viola principiile libertății?»

Dacă s'ar hotărât odată pentru tot-d'una să se delimiteze moșile sătenilor, să se facă planurile, care să rămână în cancelaria comunelor, ar fi aceasta un atentat la liberalism, or ar fi un mijloc foarte nimerit de a protege, de a tutela, cum zicea mai deunăzi d. Păuceșcu?»

În aceasta, de pildă, nu se vede destul de clar, ce însemnează la noi tutela?

Dar ceea-ce este curios în toată această discuțiune, este că chiar aceia cari fac mai mare larmă în privrii acestui fel de intervenție, sunt în practică intervenționiști.

Căci ce însemnează legea de la 1864? Ce este legea pentru încurajarea industriei naționale? Acestea toate nu sunt interveniri de-a dreptul și încă interveniri în folosul unei clase sociale?

Ei bine, când liberalii iaă asemenea măsuri protectoare a fabricanților, noi nu ne gândim de loc să strigăm: Cum? Puneți pe fabricanți la epitropie? Sunteți niște vtrcolaci!

Deci cînd e vorba de legi protectoare, cînd e vorba de intervenit în favoarea celor ce au nevoie absolut de ajutorul Statului, tutela, departe de a fi ostilită, trebuie să fie considerată ca aproape unica măsură menită a vindeca de multe rele populațiunea nevoiașe.

Quidam.

DISCURSUL

D-LUI

ALEXANDRU LAHOVARI

(Ședința Camerei de la 2 Decembrie)

D. ministru al domeniilor, A. Lahovari: Protestarea d-lui Mortzun poate fi individuală, (— fac o paranteză și puț pe d. Mortzun afară,) dar e, cum se zice? cantitate negliabilă, (ilarditate) de minimis non curat praetor. D. Panu, din contra, personalitate politică importantă, care redactează un jurnal citit, a cerut de la ușa Palatului să fim scăpați de ministerul Brătianu. Poporul se vă trimită în Adunare; fie l'Va să zică poporul ne deschide ușa, dar cheia e ținuta de Majestatea Sa, și când ai cerut ceva Regelui nu puteți să trâmbițați neincovoiața trufe aprincipiilor republicane! (sgomot) toți am cerut același lucru; înse noi suntem recunoscători Regelui, și d-voastră nu sunteți; iată toată diferența; noi zicem în adresă: bine ai făcut Majestate, și mulțumim că ai deslegat situațiunea și că ai arătat minunata și frumoasa elasticitate a monarhiei constituționale, care desleagă prin asemenea înțelept arbitragiu situațiuni încordate cari în republică se desleagă prin sabie și foc. (Aplause).

În asemenea crize se vede cât e de utila monarhia constituțională.

Alegerile s'au făcut. Aici găseș iar o contradicție între aprecierile opozițiunii; vedeți că contradicțiile nu sunt numai pe bancele guvernului sau majorității conservatoare, ci se află și pe bancele opozițiunii. D. Panu zice: «alegerile n'au fost libere, și d. Ionescu reclamă alegerile au fost libere».

D. C. Aslan: La Craiova, nu la Iași.

D. ministru al domeniilor A. Lahovari: Treced de la particular la general d. Ionescu a zis: alegerile au fost libere în toată țara, fiind că au fost libere la Craiova; și eu pot întoarce argumentul d-lui Aslan; fiind-că d-sa zice că n'au fost libere la Iași, unde totuși d-sa s'a ales, nu rezultat de aici că n'au fost libere niciari. Ochiul d-sale de acuilă n'a putut pătrunde așa de departe, a ocolit mai cu seamă cercul electoral în care s'a mișcat personal.

Dar negațiunea D-lui Aslan e naturală, fiind că vine din partea unui oponent; însă mărturisirea tot a unui oponent, cum că alegerile au fost libere, e o mărturisire prețioasă care și are greutatea sa.

D. Ionescu a făcut procesul partidului conservator de la potop și până astăzi-21.

Voiți reveni la această mare cestiune ce se discută înaintea țerei de veri o 40 de ani. D. Ionescu zice: N'ați eșit niciodată prin alegeri libere din stul națiunii și aducea ca exemple alegerile din 1866, 1870 și 1875, petrecute sub conservatori, și din cari ar fi eșit adunări liberale.

Eū răspund: Cel puțin o-dată am fost aleși liberi și am venit în majoritate în urma unor alegeri libere, la 1888, după propria d-voastră mărturisire, (aplaude); și fiind-că prezentul e important mai mult de cât trecutul, căci morții sunt lăsați să și îngroape morții, nu voiți mai vorbi pe larg de 1866, nici de 1870, nici de 1875, cu toate că d. Ionescu a făcut istoria pe care nu o cunoaște și la care nu a luat parte, și cu toate că noi am avea mai mult drept să vorbim, noi car am făcut parte din dânsa și cari putem zice că și eroul lui Virgiliu: *Et quorum pars magna fui*.

Nu e exact însă că în 1866, majoritatea era liberală.

În 1808 d. I. Brătianu a fost chemat la guvern din inițiativa Majestății Sale Regelui și în două ore Adunarea era s'ă răsturnat, dacă la rândul său a dovedi chiar n'ar fi răsturnat' o dănsul!

Dacă acea adunare din 1808, ar fi fost liberală, cum n'ar fi acclamat ea pe șeful incontestat al liberalismului de atunci?

În 1870, nu e adevărat că liberalii erau în majoritate în Adunare; căci președintele Adunării era d. G. Costaforu, și se știe că d'nsul reprezintă partidul conservator.

În 1875, nu e adevărat, că Senatul era în majoritate liberal; Senatul de atunci era în opoziție cu guvernul d-lui L. Catargiu, dar pentru aceasta el nu era în partidul liberalilor; căci acceștia erau abia 15 în Senat și dovadă e că d. Brătianu a dizolvat acest Senat. Senatul era conservator, dar conservator nemulțumit, condus de d-nii Vernescu și Manolache Costache în potriua d-lui Catargiu. Aceasta e adevărata istorie, nu aceea pe care o improvizază d. T. Ionescu.

În 1888 alegerile au fost libere după spusa chiar a d-lui Ionescu; ele au dat în Senat o imensă majoritate conservatoare, și sper că și în Camera va fi o importanță majoritate conservatoare.

Sper de altminterea că aceasta o vor dovedi chiar lucrările noastre. Suntem dar legitimi pe această bancă.

Ceea ce dovedește, afară de aceasta, că alegerile au fost libere e și faptul că din d'nsese au eșit nu o Camera de guvernamentali, și o Camera de oameni de partid, de oameni de principii, de liberali conservatori în majoritate, de alte grupuri în minoritate, dar care cu toții ne uităm la un steag nu la un om; a trebuit să se compună un minister dupe nuanțele Adunării, că nu a venit aci un om ca într'o casarmă politică ca să comande un regiment parlamentar! (Aplause).

Iată dar un alt progres pe care l' datorim partidului liberal-conservator pe lângă multe altele ce țeara le a văzut de la d'nsul în trecut, în prezent și sper că le va vedea și în viitor. (Aplause).

Calomniații istoria acestei țări când ziceți că partidul conservator din trecut, partidul boeresc, dacă vreți, după timpuri, n'a făcut de cât lucruri ne-terebnice sau infame, căci s'au fost secole în cari țara românească n'a fost reprezentată de cât prin căpeteniile ei, și nu e bine să ziceți că acele secole de glorie și da nenorociri au fost mânjite cu o largă pată de doliu și de rușine. (Aplause).

Protestez în numele trecutului care este moștenirea noastră comună. (Aplause). Protestez în numele viitorului care este periclitat prin aceste sfârșiri de uri străine cari n'au eco la această înțeleaptă națiune. (Aplause).

Hrăniți la școala revoluționară franceză, la școala clasică a urelor de clase, mergeți pe o cale periculoasă care a adus scăderea celei mai nobile, mai puternice și mai glorioase națiuni. Urmand ast-fel nu veți face de cât praf din mica noastră Românie. (Aplause).

De la aceste cestiuni mari, ne coborâm la micile fapte, la micile raporturi cam polițienești, ca să zic așa, prin cari ați venit și ați căutat să ne puneți în contradicțiune cu noi înșine mai întâi în tre noi.

S'a mai zis că într'un timp oare-care, noi conservatorii ne-am oprit revizuirei Constituției și acum recunoaștem revizuirea, prin urmare, nu suntem o-nești în idei politice.

D-lor, nu numai noi conservatorii ne-am oprit la revizuirea Constituției, dar încă liberalii, și liberali de frunte ca d. Kogălniceanu și d. N. Blaraberg. Și d'nsii erau reacționari? Nu crez că veți contesta că democrația vechie a d-lui Kogălniceanu era mai multe titluri de cât democrația proaspătă și nechezășuită a d-lui Tache Ionescu.

Știți pentru ce s'a oprit d. Kogălniceanu? Pentru că i s'a părut că în momentele în cari eram, umbra democrației are colegiul electoral, și nu nefacă să perdem bucată reală, care era independența colegiului electoral. A s'a părut d-sale, cu drept cuvânt, că prin suprimarea colegiului I, se suprimă un control mai puternic în adunările țării.

Dar lucrurile s'au îndepărtat. Eu am mers împreună cu d. Kogălniceanu la Iași, și am căutat să facem propagandă, am spus alegătorilor coleg. I: nu vă spintecați ca japezoniți d'ntrețele cu propriile d-voastră mâini; dar nu ne-au ascultat. Ei, aceia cari s'au sinucis, nu meritau să trăiască! Veciniciă pomenire lor! Noi nu putem să oprim mersul istoriei înainte și să legăm soarta noastră de soarta acelor cari n'au știut să trăiască și n'au știut să moară!

În fond, revizuirea s'a făcut de către un singur partid, prin mijloacele cele mai scandaloase marturisite de Insuși I. Brătianu; în aparență formele au fost păzite, și ast-fel s'a rupt de un singur partid pactul lucrat și jurat de toate partidele. (Aplause). Prin urmare noi care avem obiceiul să ne închinăm legilor țării, chiar când nu sunt făcute de noi, ne supunem și o primim așa cum este făcută. Dar dreptul de revizuire este înscris în Constituțiune, și se poate într'o zi revizui revizuirea. Nu știu viitorul ce va decide, aceasta nu este în puterea mea; viitorul nu este nici al nostru, nici al d-voastră, viitorul este al împregiurării, este al lui Dumnezeu.

În politica externă, foarte bine a spus D. Carp, că nu este prea patriotic, nici înțelept, să punem asemenea cestiuni în discuțiune publică a Camerilor; deja prea mult se pune în presă, prea mult se pune în adunări publice.

Dar în zădărnici speranți că eu, ministru al țării, chiar pentru a mi se apăra personal, voi pronunța un cuvânt imprudent care ar putea să compromită interesele mai mari și care nu m'aparțin; aceasta este un calcul greșit, și de zec ori prefer a primi învinovățirea de inconștiență presupusă în o-

pinunile politice, de cât să înaintez pe un teren interzis, care nu aparține de cât țării, iar nici mie nici d-lui T. Ionescu.

Dar în acel articol, care mai întâi este un articol neiscălit, un articol anonim, de și nu am acic nici a l' tăgădui, nici a l' afirma, în acel articol care nu s'a citit în întregul său, ce se zice? Din el nu reiese de cât o idee generală, lăsând la o parte frazele mai violente uitate în polemica ziarelor; căci se știe că la noi când nu strigi prea tare nimeni nu te ascultă; în acel articol nu se zice, ca ideie generală, de cât că țara ar trebui să fie neutră și prudentă, și nu spuna că va trage sabia să în contra Rusiei sau în contra Germaniei.

Este cine-va dintre d-v. care să aibă alta propunere de făcut? În Senat s'a propus ideea de a ne alia cu Rusia, aici v'z alte idei de a fi cu Engliera, cu Germania sau nu știu cu care altă putere, pentru a oprim mersul către soare al oamenilor de la Nord.

Nu este nici timpul, nici locul de a ne ocupa de asemenea cestiuni, care sunt sau prea serioase sau cu totul comice; dar în tot cazul d-v. puteți vedea că răsar pe ici pe colo chiar în mijlocul opoziției, diferite idei care sunt diametral opuse.

Cât pentru mine, repet încă o dată că sufer ori-ce învinovățire că m'am schimbat, că nu sunt consecvent, dar nu voi avea nici o dată imprudență nepatriotică de a cădea în cursa pe care m'oi întindeți. (Aplause).

În privința cestiunii Dunării și a convențiunii consulare la care d. Ionescu a făcut alușiune, v'nd să mă denunțe la nu știu cine, declar că nu regret acțiunea mea politică în aceste două cestiuni naționale. Sunt mulți oameni de Stat profesând opiniunea că politica noastră să se orienteze către Austria și Germania dar care pentru aceasta n'ar sacrificia un drept interior, un drept suveran al țării, n'ar suferi o atingere la independența sa. Chiar partidul d-lui Carp de atunci a combătut convențiunea consulară.

D. Tache Ionescu: Eu am combătut-o atunci; eram raportor.

D. ministru al domeniilor, Al. Lahovari: Un act meritoriu în viața d-tale politică cam scurtă (ilaritate); vi l' vom țrece la activ. Credem însă că și eu și noi toți am contribuit cu ceva pentru ca d-v. majoritatea d-lui I. Brătianu să nu votați un asemenea act. N'am dect nimic de regretat, ori că de rău mă va înconștia d. Ionescu, și este un merit când cine-va într'o cestiune de asemenea natură sacrifică, nu persoana sa care este ceva neînsemnat, dar sacrifică ceea ce se pare a fi viitorul partidului său! Pentru o datorie de conștiință către țara sa, pentru un act de patriotică abnegațiune, partidul conservator s'a văzut atunci amenințat de a l' închide pentru tot d-una calea puterii. El bine, el n'a dat îndărăt, acel partid pe care d-ta l' maltratezi din v'rfel celor trei ani al d-tale de viața politică. (Aplause).

Mi se pare că mai aveți o ceartă cu noi.

Căutați să ne întrebați care sunt opiniunile noastre în cestiunea pe care o numiți agrară; ne întrebați dacă în cestiunea v'nzării, sau cum zici d-ta, împărțirea bunurilor la țărani și în cestiunea tocmelelor agricole, suntem de una și aceeași părere, și ne faceți această întrebare cu dulcea și mângătoarea speranță că nu vom fi de aceeași părere; căci, d-lor, am și eu poliția mea ca d. Ionescu, și am aflat, — a l' aceasta nu v' compromite prea mult, — am aflat că ați zis înainte chiar de a se alege Camera aceasta, că cestiunea interesantă pentru partidul d-v. va fi în viitoarea Cameră lupta între d. Carp și d. Lahovari. Și pe speranța acestei lupte intestinale, între oamenii care sunt din același partid, care cu mică deosebire, a l' aceiași vederi și aceiași tendințe, d-ta radical edificiul stărei d-tale politice, nu zic a partidului d-tale, căci partid nu v' cunosc până acum. Și, această dulce speranță nu s'a îndeplinit până acum, și sper că nu se va îndeplini mult timp. În cestiunile acestea nu suntem așa de despărțiți cum o credeți d-v. Iată două cestiuni care es-tăntă înaintea; cestiunea v'nzării bunurilor Statului, și cestiunea tocmelelor agricole; una s'a rezolvat, căci este deja depus proiectul pe biuroul Camerei; cea-laltă se va rezolva, și vom face totul să se rezolve prin bună înțelegeră. (Aplause).

În cestiunea v'nzării moșilor la țărani v'a nemulțumit, nu proiectul de lege, v'a nemulțumit, nu dispozițiunile lui; fiind că de când s'a format noul minister am mai lărgit ceva aceste dispozițiuni suprimând chiar unele restricțiuni ce erau în proiectul d-lui Carp în privința celor ce au moștenit sau vor moșteni; v'a nemulțumit expunerea de motive care însoțește proiectul, dar nu expunerea de motive se vinde la țărani, ci hectare de pământ. (Aplause).

Expunerea mea de motive are să v' nemulțumească și mai mult, căci din tr'nsă am ărsat tot ce putea pasiona, tot ce putea ătira cestiunea, tot ce putea face a se crede că există la noi cestiunea agrară pe care caută să o invente școala socialistă sau comunistă.

D-lor, la noi cestiunea agrară nu există, de și m'oi pare rău să mă cert cu domniul socialist, dar așa este, această cestiune a fost sfârșită prin importanța legii de la 1864; atunci împărțindu-se grăunțele și nedreptățile trecutului cu cerințele viitorului, proprietarii din țara românească au făcut ce n'au făcut încă lorzi d-tale din țara Englezească, dând două treimi din moștile lor țărănilor. (Aplause prelungite).

D-nu N. Voinov: A dat lovitură de Stat, nu proprietarii.

D. ministru al domeniilor Al. Lahovari: Când vor face și lorzi d-tale așa, atunci să slăm și să vorbim cu ei,

de și eu personal n'am avut onoarea să mă așez la mesele lor, nici să mă duc la balurile lor în ziua când se primesc slugile de către stăpâni odată pe an și joacă slugile cu stăpâni. (Iaritate, aplause). Societatea română este mai democratică, mai egalitară de cât societatea engleză, și în aceste ceremonii care v'au mișcat așa de mult n'ați știut să vedeți ceea-ce este: imensul abis care este între clasele diferite ale societății engleze, în cât aceste împerechere de o singură zi este cea mai mare dovadă că abisul este prea mare, ca să se teamă cine-va că se poate umple; căci altminterea te ași întreba pe d-ta, d-le Ionescu, pentru ce d-ta, democrat, nu faci ca lorzi englezi? Ai văzut fără să înțelegi această apropiere odată pe an. Ea seamănă cu s'urnalele românilor, unde într'o zi pe un sclavii luat rului stăpânilor. Ei, noi suntem mai egalitari, mai democrați și diversele stări sociale la noi stau în mod mai permanent în relațiune unele cu altele. Nu ne mai aduceți dar exemple din țări care nu le-ați studiat destul de bine pentru ca să le înțelegeți.

Neați adus alte exemple mai importante, ne-ați vestit că se pregătește acolo o lege prin care să se cumpere, Dumnezeu știe cu ce sume, de la lorzi englezi moșii și aceste au să se distribuie la cultivatori, și ați zis că aristocratica Engliera n'ar apuca înainte. Foarte frumos! Dar știți d-v. d-le Ionescu, în marele teritoriu al Englierei cu atâtea milioane de locuitori, care este numărul proprietarilor? Să vi l' spun eu: sunt 270 de proprietari mari, nici mai puțin nici mai puțin, care își împart trei sferturi din teritoriul Englierei; cunoașteți această situație? 270 de proprietari își împart trei sferturi din întinsul pământ al Englierei, și un sfert numai aparține la 200,000 de proprietari mici; va să zică 270 și 200 de mil face două sute de mil două sute șaptezeci de proprietari, din care o neînsemnată minoritate deține aproape tot pământul englezesc. Apoi așa este proprietatea fonciară la noi în mica Românie? Să vedem. Avem patru milioane și jumătate de locuitori, din care trebuie să scădeți copii, femeile și străinii; prin urmare mai rămân numai 800 de mii de capi de familie, care toți sunt proprietari; foarte puțin din locuitorii săteni au mai puțin de două hectare, și încă mai puțin au mai ramas neproprietariți; proiectul nostru este făcut pentru densii.

(Sfârșitul în numărul viitor).

INFORMATIUNI

O visita la ex-generalul Anghelescu

Am spus la ediția II de ieri, că fostul ministru de resboi, ex-generalul Anghelescu, în urma condamnării sale a căzut greș bolnav și că sănătatea sa inspiră cele mai mari temeri.

Faptul este exact. Astăzi pe la orele 9 și jumătate am fost acasă la d-sa în strada Romană dorind a afla starea sănătății sale, și a împărtași cetățenilor noștri rezultatul acestei vizite.

D-na Anghelescu ne introduse în cabinetul de lucru al fostului general.

Intrebându cum se află d. Anghelescu, d-na Anghelescu răspunse: — Ah, domnul meu, această sântină l'a omorât! El este în pat greu bolnav suferind de o afecțiune a inimii, care mult mă tem să nu l' cauzeze moartea. Și zicând acestea d-na Anghelescu a isbușit în hohote de plâns.

— Și când mă gândesc, continua d-na Anghelescu, că soțul meu e cu desăvârșire nevinovat!... Da, domnul meu, e cu totul nevinovat; n'a putut să fure, n'a furat, e prea loial ca să își calce onoarea, să își păzească numele! N'am crezut nici odată că se vor găsi judecatori care să l' condamne.

Nu pot să vă descriu starea lui dupe condamnare. A fost lovit până în adâncul sufletului! Dar supliciul lui nu e de astăzi; el durează de un an de zile. Un an de acușțiuni, și soțul meu nu s'a plâns nimăru! Guvernul acesta, care a ținut să pedepsească un partid pentru hoțiile sale, un partid murdar...

— Dar, doamna mea, în durerea d-v. uități, că nenorocitul d-v. soț a fost dat în judecată de către d. Ion Brătianu...

— Nu, n'am uitat. Soțul meu plătete pentru întregul partid colectivist. Și ce partid, de hoși, domnul meu! Nu v' puteți închipui cât am stărui pe lângă barbatul meu ca să nu primească portofoliul ministerial ce i se oferea!

Slanicănu, Dabija sunt toți victimea lui Ion Brătianu și a canaliei de Radu Mihai. Să mă credeți, că nici odată n'am dat mâna astor doi oameni, lui Ion Brătianu și lui Radu Mihai. Și când m'închipsească cu soțul meu va fi închină cu a principalii culpabili sunt liberi!

Dar e imposibil ca să meargă la închinare soțul meu în starea nenorocită în care se află. Voi merge pe la toți miniștrii ca să i rog să l' permită a face închinarea acesta... Să pue căți soldați ar voi ca să l' păzească, dar e imposibil, încă odată v' spun, ca el să meargă la închinare; mai ales în urma boalei sale, încercarea lui e mai mult ca moartea. Și cred că guvernul de azi, un guvern de oameni cinstiți și de inimă, nu va voi să omoare un om, care dupe mine e nevinovat.

De alt-fel legea asupra răspunsabilității ministeriale nu precizează unde trebuie să se facă pedeapsa acusatului.

Am adresat o petițiune d-lui Vernescu în privința asta, și m'a promis. Are și el copil și cred că va face tot ce va putea...

S'a zis, continua d-na Anghelescu, că generalul e milionar, dar vedeți în casă, dacă aceasta se poate numi a-

vere... Nu țiu o servitoare, făcând tot serviciul cu soldați.

Când mă pregăteam ca să plec, d-na Anghelescu, care n'a încetat un moment de a plânge imi spuse: Veniți să vedeți pe general în ce stare se află...

M'am dus... E imposibil de a descrie starea în care l'am văzut. Nemișcat, cu ochii pironiți în tavan, palid ca un mort.

Am eșit din odaie cu inima strânsă de durere și cu ochii plini de lacrimi... — Iată unde l'a adus pe soțul meu mizerabilul de I. Brătianu și canalia de Radu Mihai, m'izise plângând mereu d-na Anghelescu.

Luând apoi concediul de la d-sa, am plecat.

Lupta, într'un mod atât de necuviincios și nedemn la adresa sus-nușiilor domni, nu pot avea de cât recunoștință pentru domnu A. Balș, carele cu austeritate ce-l caracteriză, a refuzat de la început sprijinul său moral acestei afaceri pureare pendinte înaintea instanțelor judecătorești.

Alexandru Cantacuzino

DIN DISTRICTE

DOLJ

Act de multumire

Pe lângă multe și nenumărate imbu-nătășiri, ce M. S. Regele Carol I a făcut pe proprietatea Sadova de când se constituie în domeniul al Coroanei, este și cea următoare:

O mare parte din această proprietate forma un teren plin cu bălți, noroaie și mlaștine, toate provenite prin deseale v'rsări ale râului Jiu. Așa fiind, locuitorii tutulor comunelor situate pe partea stângă a acestui râu, nici într'un caz nu puteau să comunice la munca lor și la morile proprietății. Oseoit de aceasta, livezile tot-d'una erau înecate și căldurile cele mari din timpul verii, aduceau miazmele cele mai infecte pentru sănătatea publică.

D. I. Kalinderu, administratorul domeniului Coroanei, în dorința ce are ca totul să fie model pe această proprietate, puse de e construit un canal de scurgerea tutulor apelor provenite prin v'rsările râului, făcu șosele și poduri, și ast-fel din lacurile sus-zise, dădu naștere la locuri uscate și căi de comunicațiune practicabile.

Pentru aceste lucrări de salubritate și interes general, noi, consiliul comunal și prețul, în numele locuitorilor comunei Pișcu din plasa Jiu de jos, județul Dolj, aducem viile noastre mulțumiri, atât M. S. Regelui Carol I, augustului nostru suveran, cât și d-lui I. Kalinderu, administratorul domeniului Coroanei, care în tot-d'una când este vorba de interes general, intervine către M. S. Regele și sacrifică totul numai și numai să vadă țărânul român mergând spre progres, spre civilizațiune.

primar I. Ionel
Consilierii: Dumitru M. Fota, Nicolae N. Pavin, Dumitru I. Stoica.
preot C. Opreșcu
Notar R. Opreșcu.

CURTEA CU JURĂȚI

Afacerea țeranilor rescuțati din comuna Ștefanesti

Sedința de la 8 Noiembrie 1888

(Urmare)

Martorii Dumitru Andrei Nastase, Nicolae, George Brătoșanu, George Niculae fac mai toți același declarații, cari stabilesc în mod neîndoios faptele omorului de acușării de față.

Gheorghe Niculae întrebă de d. C. Mille asupra învoelelor dintre țărani și arendași, li răspunde:

«E adevărat că ne e greu cu învoelele, însă cum e la noi și la vecin! N'ave-m dar de ce ne plânge.»

E adevărat că învoalea e una și una la d. Becheanu.

Se suspendă sedința. La redeschidere e introdus: **Martorul Bucur Stănescu**, un bătrân de 60 ani. Spune că el nu a văzut cu ochii săi cine l'a bătut pe primar, știe însă că primarul a murit de casnă și batae.

Martorul mai spune că dijma e 3—5, și că e greu, că țărani sufer.

El mai declară că oamenii acușării de azi au fost cinstiți.

Martorul Mihai Mincu. Cărciumarul din Ștefanesti, istorisește și d'nsul ca și cei-alți. El face elogiurile fostului primar adăogând că ar fi un noroc pentru comună ca să mai aibă vre-o dată un primar așa de bun ca acesta.

Martorul Neagu George. Acest martor un cărciumar tot din Ștefanesti, face declarațiuni, însă cu oareși cari reticente. De și era cu casa în fața cărciumei n'a văzut nimic; la instrucțiune a declarat mai mult fiind că un domn adjutant l'ar fi lovit.

D. Vrăbiescu, profită de această ocaziune pentru a începe să facă o mulțime de cestiuni, așa zicând pentru a face se declare pe martor că l' bătuse la instrucțiune.

D. Președinte. Or cum veți voi, martorul aci nu va declara de cât adevărul.

S'a terminat cu martorii acușării.

Tudor Zanfir

Cu acest martor apărarea a voit se probeze un alibi în favoarea acuzatului Marin Zanfir, care pretinde că a fost cu el la pl'.

Martorul însă d'clară că nu e exact.

Stan Anghel

Și cu acesta se dorește a se obține același lucru, însă și acesta neagă a fi fost cu acuzat la plug.

Stan Radu

declară că cu Marin Zanfir a stat toată ziua la muncă.

D. Președinte însă, v'nd al confrunța cu Anghel Stan, martorul își modifica depoziția. D'nsul declară că Primarul din Ștefanesti era un om rău, și că sătenii reclamase contra lui prin 7 jălbi.

Nae Alexianu

Casierul Padurei declară că în ziua revoltelor, acuzatul l'ancu Andrei a fost în pădure.

Sedința se ridică la 7 ore 15 min.

A 2^a EDIȚIUNE

CORPURILE LEGIUITOARE

SENATUL

Ședința de la 9 Decembrie 1888.

Ședința se deschide la 2 ore sub președinția d-lui general Florescu.

85 Senatori față.

D. Al. Lahovari ministru Domeniilor depune mai multe proiecte de lege, între care aceea pentru moratorul Brăilei.

D. Mărzescu atrage băgarea de seamă a guvernului, asupra urmării ilegale a comitetului pensiunilor care a suprimat pensiunea unor institutrice văduve de profesori, îndatorindu-le a opta între pensie și leafa funcțiunii lor.

Ședința se suspendă spre a se studia legea moratorului Brăilei.

La reînchiderea ședinței,

D. C. Bolorescu raportează că citire proiectului de lege asupra moratorului ce urmează a se acorda orașului și județului Brăilei, în urma arderii Tribunalului d-aco.

Legea se ia în considerație și se primește fără discuție.

Senatul după o vie discuție respinge îndigenatul d-lui Gustav Adolf Ziegler, farmacist din Giurgiu.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, ședința se ridică la 4 ore, anunțându-se cea viitoare pe mâine.

CAMERA

Ședința de la 9 Decembrie 1888

La ora 11/4 ședința se deschide sub președinția d-lui Lascăr Catargiu, fiind prezenți 120 dl. deputați.

D. Draghici depune un proiect de lege din inițiativa parlamentară pentru modificarea legii pensiunilor și cere urgența.

D. N. Ionescu spune că un asemenea proiect trebuie să vină din inițiativa guvernului și deci contra urgenței.

D. Ghermani declară că oricât s'ar ocupa guvernul de soarta funcționarilor, el nu poate face nimic în sesiunea actuală în ce privește pensiunile, căci aceasta ar aduce un gol în buget. Franc și leal.

D. N. Voinov, vorbind pentru urgență, susține cauza funcționarilor săraci, care după 19 ani și 9 luni de serviciu, rămân muritori de foame.

D. Apostoleanu vorbește contra urgenței, căci nu aceasta e chestiunea cea mai importantă, de care să se ocupe Camera.

Urgența se respinge.

D. Radu Stănilă depune la birou o petițiune și un memoriu semnat de un considerabil număr de comercianți din Ploiești, care protestează în privința ideii de a se reînființa porto-francurile.

D. N. Blaramberg propune să se acorde o subvențiune de 200.000 lei pentru fondul trebitor ca să participăm la Expoziția din Paris. (Aplause).

Se pune la vot adresa în total a majorității.

Rezultatul votului

Votanti	132
Majoritatea absolută	67
Bile albe pentru	95
Bile negre contra	37

Se trage la sorți comisiunea care se prezintă M. S. răspunsul Camerei.

Es. dl. Th. Calimak, Calton Lecca, Al. Enacovic, I. N. Iancovescu, Lazăr Nicolescu, Nicolae Ionescu, C. Răileanu, Colonel Vrabie, I. Negulici, Chr. Negoescu, M. Bals, D. Alexandrescu, C. Rescu, Th. Nica, Gr. Păunescu, C. Stroici, M. Climescu, M. Pacu, G. Soția și C. Arion.

D. C. Rescu adresează d-lui ministru al lucrărilor publice o interpelare privitoare la faptul că între Brăila și Galați nu este tren accelerat.

D. N. Ionescu, având cuvântul ca să se și scrie unele cuvinte rostite în ședința de ieri, arată că sunt învețatori care au fost maltrătați de ofițeri în timpul ultimei expedițiuni militare prin sale. Pentru acei învețatori, d-sa cere satisfacție.

Spune apoi că armata are nevoie de a fi civilizată, căci bătaia încă flințeaie acolo.

D. Dr. Anastasescu, în chestie personală cu d. Tache Ionescu, arată că d. Tache Ionescu a fost ales la Craiova de liberalii conservatori, ca liberal poezii și acum a călcat mandatul ce i s'a dat, căci a ajuns liberal votator. (Aplause).

D. Tache Ionescu, răspunzând d-lui Anastasescu zice că tot-d-a-una Craioveni l-au ales, pentru că l-au văzut luorând și jertind totul pentru ideal. D-sa zice că n'a tras niciodată profit din politică și că dac'ar fi voit, și-ar fi găsit or-unde un locșor. Dă d-lui Anastasescu rendez-vous la alegerile viitoare. (Aplause).

D. M. Cogălniceanu, în chestie de regulament, vorbește în privința discuțiunii începute de d. Anastasescu.

Se pune la vot chestiunea de a se ști dacă d. deputat Vlădoianu trebuie urmat pentru un delict de care e acuzat, sau dacă trebuie să se întrerupă cursul justiției.

Prin 40 bile albe contra 53 negre se autorizează urmărirea.

Aceiaș lucru și pentru d. Laurian, care e urmat de d. C. G. Costa-Foru pentru un articol din *România Libera*.

D. C. Plesoianu, își citește interpelarea privitoare la încheierea unui tratat de comerț cu Austro-Ungaria.

D. P. Carp, promite că va căuta să desbrace această chestie de agitațiunea ce s'a făcut în jurul. Din o chestie economică s'a făcut una politică.

Vom lucra pentru ca atunci când s'a face această convenție, să se facă în condiții echitabile și pentru unii și pentru alții.

D. I. Nadejde, își dezvoltă interpelarea privitoare la jaful ce îndură razeșii din Spineni, județul Neamț, din partea unui călugăr. D-sa cere dreptate pentru sătenii.

D. G. Vernescu, răspunzând d-lui Nadejde, spune că această chestie e nenorocită. Statul a făcut tot posibilul ca averea acor locuitorii să nu fie vândută. Ministerul nu este în defect. Ce poate el să facă dar?

D. I. Nadejde, răspunzând d-lui Vernescu, susține din nou cele zise mai înainte.

D. Mavrodineanu, interpelază guvernul în privința cheului de la Zimnicea.

D. Al. Răghitoman, declară că ministerul va întreține cheul existent, făcându-l reparabil învenite.

Se dă citire proiectului prin care se acordă unu credit de 40.000 lei pentru cheltuieli ce s'a făcut cu ocazia delimitării

frunțarilor dintre România și Austro-Ungaria.

Dupe câte-va cuvinte ale d-lui M. Cogălniceanu la care răspunde d. Carp, se procedează la vot.

D-ni deputați ne mai fiind în număr, votul se anulează.

La ora 5 fără 1/4 ședința se ridică.

Reporter.

CURTEA CU JURAȚI

Afacerea teranilor resculati din comuna Ștefanesti

Ședința de la 9 Decembrie 1888

Ședința la începutul ei e suspendată în urma unei cereri a d-lui procuror general, ca să se asculte martora d-na Iliescu, a căreia depozițiune dupe d-sa e foarte prețioasă, căci a fost martora oculară în momentul revoltei.

Ședința a fost reînchisă dupe un sfert de oră.

Partea civilă declară că d. Thomescu în calitate sa de arendaș al moșiei Ștefanesti, a avut să suferă mai multe pagube, cere prin urmare de a se constiui.

D. Mile replică că acușai n'au fost dați în judecată.

Curtea respinge cererea de parte civilă.

D. na Anica Thomescu soția primarului din Ștefanesti, spune că n'a putut comunica cu soțul ei, fiind că fusese închis și împedat de a corespunde cu cine-va.

D. Fleva roagă curtea ca să asculte pe martorul Ion Ioniță.

Curtea admite, de al' asculta ca simplu informator.

Teranul Ion Ioniță spune că vre o 500 600 de oameni erau armați în ziua revoltei. A văzut cadavru primarului. Teranii nu făceau bun trăid cu primarul, care era de un caracter foarte rău. Martorul spune că de vre o 6 sau 7 ori a reclamat în contra primarului, și că acesta nu fusese destituit.

Se dă acum cuvântul d-lui procuror general Burada.

Rechisitoriul

În districtul Ilfov, cu ocazia ultimei rescoale 50 sau 60 comune ale acestui district se puseseră în contra autorităților.

Această revoltă fu spontană sau a fost propagată din comună în comună? Pe timpul unei anchete, înaintea izbucnirii rescoalei, la o comună, din împrejurimile satului Ștefanesti, primarul acestui sat declară în ziua da 27 Martie că spiritele erau liniștite, a doua zi 28 Martie, unul din acușai, e mers la o comună vecină din Afumați pentru a cumpăra un cal azind; că acolo izbucnise o rescoală, se întoarse la sat fără a cumpăra calul pentru care scop plecase din Ștefanesti, și spuse că trebuie a reclama, și 4 săteni d'acoi pentru a abține pământ și reducerea dijmei. Atunci teranul a mers la primar pentru a i cere toate acestea, dar primarul neprimind nici-un ast-fel de ordin pentru a admite această cerere n'a putut să obtemperze la cererea lor.

Față cu acest răspuns, teranii au început să lovească pe primarul pe care luându-l apoi l'au închis în primărie.

Primarul putând să scape, resculaii au mers și au devastat proprietatea d-nei Filipescu și apoi la d. Stancu Bechianu unde ei au devastat totu.

Apoi teranii resculaii se întoarseră din nou la primărie; intervenind armata, și căpitanul care o comanda neavând curajul să atace pe resculaii, primarul din Ștefanesti fu lasat închis în locala primăriei și acolo resculaii l'au masacrat într-un mod oribil.

D. procuror general descrie în termeni groaznici torturile pe care le a suferit bietul primar.

D. Burada dă citire lui *visum et reportum* medical, care conține detalieri înfricoșate, asupra caracterului plăgilor facute pe cadavru primarului, fie prin cuțite fie prin instrumente contondente.

Care a fost cauza acestei sălbătăcii, contra primarului din Ștefanesti care era instruit, activ și bun, și a preferat să se consacreze satului său de cât să stea în capitală unde ar fi putut să-și creeze o situațiune.

Nu trebuie să aveți nici-o milă domnilor jurați pentru ast-fel de oameni. Și apoi cu modul acesta se formulează asemenea cereri? Oare prin rescoală se cer drepturi?

D. procuror general recapitulează toate actele de instrucție, și analizează depozițiile martorilor care după d-sa sunt cele mai zdrobitoare probe pentru culpabilitatea acușaiilor de azi.

D. Burada sfârșește energic și clarul sur rechisitoriul cerând de la Curtea cu jurați să pronunțe un verdict fara ca să se acorde circumstanțe atenuante, căci închipuiți-vă d-v zice procurorul general dacă această rescoală s'ar fi lăsat și resculaii ar fi venit în București, ce s'ar fi întâmplat în cazul acesta? De sigur un răboiul civil. Prin urmare înca o dată vă rog zice d. Burada, să-i condamnați pentru ca să dați un exemplu care va fi salutar.

Aperarea

Pledoaria d-lui N. Fleva

D-sa într-o cuvântare violentă atacă modul cum s'a făcut instrucție teranilor resculaii și protesta cătoa ținerii lor în închisoare într-un timp de 9 luni.

A cerut d. procuror general că Curtea să nu acorde circumstanțe ușurătoare, acușaiilor da azi, d-r acușatiunea nu e serioasă, căci nu 15 terani s'au resculat, ci satul întreg într-un număr de 500 locuitori.

D. Fleva apoi într-o lungă cuvântare, arată că s'a făcut devastățiuni și teranii s'au resculat, adevărat, dar nimeni

n'a întrebat pentru ce anume motive s'au resculat terani.

După d. apărător, revolta s'a întâmplat din cauza că s'au făcut agitațiuni culpabile de aceia cari doreau să vie la putere (? ! ?).

Da, d-lor, vorba albișori și roșiori, are un sens politic și sensul acesta fie-cine l' a înțeles (? ! ?).

Aia cauză care a silit pe terani să se rescoale, a fost și purtarea rea și vexatorie a primarului Iliescu, care în loc ca să fie bun pentru terani a fost crud pentru dânsii.

Aceste cuvinte provoacă protestările d-nei Iliescu, văduva nenorocitului primar, care strigă că nu sunt de plâns acușaii, ei sunt niște miserabili.

Apoi d. Fleva face mai multe alușuni politice, însinuând că și sub guvernul de azi alegerile s'au făcut ca și în trecut.

D. președinte întrerupe pe d. Fleva, zicând că nu e guvernul azi pe seletă.

(La ora 6 dezbaterile continue)

ULTIME INFORMAȚIUNI

D. Vineș prefectul județului Ialomița, și fost procuror pe timpul atentatului contra redacțiunilor ziarelor *Epoca*, *L'Indépendance* și *România*, a fost citat ca martor de d. Pretorian judecătorul de instrucție însărcinat cu anchetarea acestei afaceri.

D. Th. Rosetti fiind mai liber ca colegii săi din minister, de oare-ce nu are a se ocupa de direcțiunea unui minister, a luat sarcina de a prezenta d sa corpurilor legiuitoare proiectul de lege pentru tocmelile agricole.

Președintele consiliului se ocupă acum cu introducerea modificărilor, de altminteri destul de neînsemnate, ce a crezut de cuviință consiliul de ministri să introducă în proiectul primitiv al d-lui Carp

Totți abonatii noștrii noi vor primi dupe o simplă cerere a lor toate numerile ce au aparut până acum din suplimentul *Illustrat de Duminea al «Epocei»*.

Cu redactarea corpului sentinței dată de înalta Curte de justiție în afăzarea Anghelescu a fost însărcinat d. Alexandru Giani, consilier și fost raportor în această afacere.

D. G. Vernescu, ministrul justiției a însărcinat pe d. Procuror general al Curței de apel din Capitala ca să înceapă o serie de inspecțiuni pe la diferite parchete din jurisdicțiunea curței din București.

D. Ștefan Mihăilescu, secretarul general al Ministeriului Cultelor și Instrucției publice se ocupă actualmente cu studiarea ameliorărilor ce sunt de introdus în serviciul compatibilității aceluși minister.

Se știe că modul cum funcționa până acum acest serviciu lasă foarte mult de dorit.

Lucrarea începută pentru a se face liste amănunțite de săracii cărora li se va împărți ajutoare cu ocazia serbătorilor de Crăciun, a fost terminată.

Ea va fi supusă unei comisiuni compusă din consilierii comunali care vor proceda la împărțirea acelor ajutoare.

Sf. Sinod după o dezbateri în trei ședințe a luat azi în considerație concluziunile raportului asupra istatorniciei parohiilor din țară și a decis a l' trimite guvernului spre a servi de normă la îmbunătățirea soartei Clerului mirean.

D. N. Andronescu a fost numit șef al diviziei Agriculturii, Comerțului și Industriei de la Ministerul Domeniilor.

Felicităm pe d. Al. Lahovari pentru această alegere.

D. Andronescu e unul din cei mai distinși elevi ai școlii de Agricultură din Hohenheim (Germania).

Raportul comisiunii anti-phyloxerie de pe lângă Ministerul Domeniilor, ce va fi publicat și împărțit în curând membrilor corpurilor legiuitoare va conține o statistică foarte exactă a lucrărilor întreprinse pentru distrugerea phyloxeriei de la apariția sa până azi.

Aflăm că d. I. Rethoridi, fost prefect și actualmente director al casei agricole din Ilfov, va fi numit în funcțiunea de inspector general la regia monopolului tutunurilor.

Mandatul pentru depunerea ex-generalului Anghelescu a fost înaintat astăzi spre executare Prefecturii Poliției Capitalei.

Iată compoziția juriului care va proceda mâine la examinarea candidaților ce se presint pentru ocu-

parea catedrei de Istorie de la școala secundară de fete No. 2 din București.

Președinte d. Cernătescu, profesor la Facultatea de litere din Capitală; d-nii D. Georgian profesor la seminarul Central și Bergonescu profesor la Gymnaziul Mihail-Bravu, membrii.

Candidații ce se presint la acest concurs sunt în număr de 14.

Direcția generală a căilor ferate române a luat deciziunea de a împărți de serbătorile Crăciunului, funcționarilor săi, gratificațiile rezultate din excedentul financiar.

ULTIMA ORA

AGENTIA HAVAS

Londra, 21 Decembrie.—La un dejun ce i s'a oferit ieri dimineață la Scarborough, lord Salisbury, vorbind de avantajul ce are Engliera de a păstra Suakimul amintește că ea e obligată prin tratatul de la Paris să mențină integritatea imperiului otoman.

Suakim, 21 Decembrie.—Generalul Grenfell prețuește pierderile deșivilor la 400 de oameni Englezii au avut patru morți și câț-v răniți; iar Egiptenii un mort și 30 răniți.

Londra, 21 Decembrie.—Victoria din Suakim produce o vie satisfacție în Engliera. Se speră că triburile se vor întoarce în contra deșivilor și vor permite ast-fel să se stabilească relațiuni comerciale cu Sudanul.

«Morning-Post», crede că a sosit momentul de a face act de energie și de a recuceri Sudanul.

Roma, 21 Decembrie.—«Riforma» zice că cooperarea Italiei la blocarea coastelor Zanzibarului nu implică din partea acestei puteri nici un compromis pentru o acțiune comună în interiorul țării.

Belgrad, 21 Decembrie.—Comisiunea de revizuire a acceptat propunerea unuia din șefii partidului radical de a adopta fără discuțiune articolul relativ la prerogativele regelui.

Atena, 21 Decembrie.—Camera a votat cu majoritate de 22 voturi moțiunea de încredere cerută de cabinet.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar :

HERBERT SPENCER

JUDECAT DE PAPUCA

Un vol. în 8° de 400 pag. format Charpentier și se află de vânzare la redacția *Nafinei* și la principalele farmacii din țară.

„Dupe lucru puteti s'o recunoasteti“

Adica o buna masina de cusut care fara indoiala este cea mai buna cea mai efina, și cea mai abila și activă ajutoară a soților și fiicelor noastre. Ea este cea mai mișcătoare pentru că întrece mâna chiar cea mai sărguită, ea este cea mai abila pentru că întrece în curentia lucrului și corectitudine, cusătoreasă cea mai abila. O asemenea mașină dară, este o bine cuvântare pentru ori ce casă. Barbați dară, cari au de gând a oferi familiei și rudelor un cadou de Crăciun sau de Anul nou, să-și aducă aminte de o mașină de cusut care pe lângă ea e frumoasă și de a valoare durabilă, e și practic.

Am voi să atragem atențiunea deosebită asupra mașinelor excelente originale Singer care se bucură de o reputațiune universală și care se găsece în depoul d-lui G. Neidlinger în clădirea Eforiei, unde se află un bogat asortiment de mașine pentru ori ce scop și ori ce meserie.

Deosebita atențiune atragem asupra mașinei de cusut cu brațul 'nalt numită Improved.

În toate părțile lumii, aceste mașini s'au bucurat de cele mai serioase și cele mai mari premii pentru excelenta fabricațiune din care se află în exploatare mai mult de cât opt milioane.

Afară de aceasta, magazinul G. Neidlinger mai oferă avantajul, ca ori cine și poate procura o mașină de cusut originală Singer, contra unei plăți mici pe fie care săptămână, pentru care pune la dispozițiunea clienților și puteri bine instruite spre a preda lecțiuni de cusut gratis. Se nu se uite dar de a cerceta acest magazin unde se află depus un mare număr de probe admirabile efectuate de aceste mașine.

S'a găsit în seara de 6 Decembrie în piața Teatrului un ceas. Cine l'a pierdut se va adresa la d-l Sub-Locotenent Oproiu, str. Polona, No. 96.

DOCTORUL PETRINI-GALATI s'a mutat în strada Clementei 31 Consultanții de la 5-6 ore.

DOCTORUL THOMESCU

s'a mutat

No. 74 — Strada Dionisie — No. 74 Consultanții 12-2 p. m. 1223

DE INCHIRIAT de la Sf. Dumitru în centrul orașului un mare apartament compus de zece camere de stăpân, patru camere pentru servitori, grajd, soproș, pimițe, grădină, instalațiune de apă și apăși de gaz. A se adresa la d. I. M. Permo banhier, No. 27 Strada Lipsican.

G. T. CERKEZ

AVOCAT

S'a mutat în strada Dorobanților, No. 4.

COFETARIA

FABRICA DE LICHERURI

STRADA CAROL I N. 17

ALATURI CU BISERICA CURTEA VECHĂ COLTU STR. CAROL

Recomand *Romuri de Jamaica* calitate superioară cu 2 fr. 40 litru și alle *Romuri de Bremen* din cele mai prima fabricii.

Peșmeți pentru cial cu 1 fr. 80 kilo, *Ciăuri Rusesti* fine 2 80, *Licheruri, Ananas, Benedictine Sartreuse, Piperment, Quirase* și alte cu 2 80 lit., *Licher Napoleon* cu 1 fr. 80 lit. Rachiuri Indulcite și cu bune gusturi pentru menagiul casei de la 1 fr. 20 litru în sus. *Bomboane* cu 4 fr. kilo, *Sampanie*, Aranjamente de Bufe pentru nunți cu servicii gratis. Dulceuri cu vanilie și fără a sortate cu 1 fr. 80 kilo. Biscuiți de vanilie 4 fr. kilo.

Arăt onor. Public Bucureștean ville mele multumiri pentru concursul ce mi s'a dat până acum și rog și de aci înainte a fi încurajati prin muncă și merit.

Mare deposit de spirit rafinat cu presurări efine

1053 Cu înalta stima Tanase D. Cretulescu

Doctorul

THEODORESCU FLOREA

—S'a mutat Strada Polona, No. 33—

Consultanții de la 5-6 ore. 114

STRIDIILE FRANCEZE

garantate proaspete

Contra unui mandat postal de 8 franci se primește franco în gara o laditza cu 100 stridii ordinare sau 75 mari sau 50 extra.

A se scrie către d-nu

A. DUMESTE la Arcachon a Bordeaux (France)

DE VÂNZARE

LA HERGHELIA PASCANI 5 ARMASARI PENTRU PRASILA

BOALELE SIFILITICE

NEPUTINTA BARBATEASCA

Vindecă după cele mai noi metode radical fără durere și împedecare, după experiența de 17 ani. Specialist în boalele lumesti.

DR THÖR

Strada Emigratu No. 3, intrarea din calea Victoriei prin strada Sf. Voievozi. (Tramvay.)

Consultatii de la 8 dim. până la 6 seara. Loc separat d'asteptare pentru fiecare. 1047

DE INCHIRIAT o casa mare cu doue etaje situate în strada Diaconescu No. 4. A se adresa la d-nu Boldur Voinescu procuror pe lângă parchetul de Ilfov. 1065

MARELE DEPOU

ATELIER DE BIJUTERIE SI HORLOGERIE

M. CRONBERG

București Cal. Victoriei, 8 (vis-à-vis de Pref. Poliți

